

Az értékteremtő generáció
(*A nélkülözhetetlen „Back Office” nemzedék*)

Erősen él a köztudatban az a téves felfogás, hogy a mai időseket lényegében a mai aktív dolgozók tartják el. Ennek a lecsupaszított nyers megfogalmazásnak sajnos több hirdetője van, akik csak a különböző megközelítések érvrendszerében térnek el egymástól. Általánossá váltak a tartalmatlan sémák kritikátlan mantrázásai, a finomkodó sablonok és klisék ismételtetési. Vannak, akik patetikus köntösbe bújtatva „generációs szolidaritás” pátozába csomagolják érveiket, mások szakmai leírásnak álcázva a „nyugdíjkassza felosztó – kirovó” rendszerének nevezve vezetnek le mondanivalójukat, és találkozhatunk olyanokkal is, akik hamisan „erkölcsi kötelességnek” beállítva akarják láttatni a valóságot nélkülöző dogmákat.

Fontosnak tartom tisztázni az idős nemzedék valós társadalmi pozícióját, mert az utóbbi időben egyre szaporodnak a nyugdíjasokra vonatkozó negatív megnyilatkozások, és az alattomos uszítások. A bulvár sajtó szintjén sajnos egyre gyakrabban olvashatunk több gyalázkodó megjegyzést, bántó megnyilatkozást is, amikor a nyugdíjasokról beszélnek. Illusztrációként - de itt csak a szalonképeseket említve - találkozhatunk az „ingyenélő”, az „élősdí”, a „felesleges”, a „mihaszna” jelzőkkel.

A közvélemény formálása céljából, szerintem, be kell mutatni a mai idősök értékteremtő tevékenységét, az örökül hagyott nemzeti vagyon nagyságát, és a költségvetésre hatással lévő fogyasztásuk egyenlegét.

Nézzük meg először az idősök aktív hozzájárulását az ország GDP alakulásához és annak növekedéséhez. A költségvetési törvény 2017-re a GDP növekedését 4,1 százalékos mértékűre prognosztizálja. Ha figyelembe vesszük a „bruttó nemzeti termék” jelenlegi 33 ezermilliárd forintos bázisát, akkor kiszámíthatjuk, hogy a növekmény ebben az évben 1,4 ezermilliárd forint körül várható. Azt megalapozottan állíthatjuk, hogy a GDP nagysága és a növekménye, a társadalom tagjainak fizetett és fizetetlen munkájától, a lakosság szakmai felkészültségétől, a munkaszervezetek hatékonyságától, és a szereplők együttműködési készségétől függ. Azt mindenki tapasztalhatja a saját családjában, környezetében, hogy a fizetett munka mellett jelentős mértékben jelen van a fizetetlen munka is.

Fordítsuk most a figyelmünket a fizetetlen munkára. Tapasztalataink igazolhatják, hogy sokan azért végezhetnek csak fizetett munkát, mert a háttérben mások a - „Back Office” - ban - az illetőt tehermentesítik az egyéb feladatok elvégzése alól. Említhetnénk itt a családban jelentkező: a gyermekekkel kapcsolatos nevelési, felügyeleti feladatokat, a rászorultak gondozását, a lakhatással összefüggő szolgáltatókkal való kapcsolatos ügyintézés időt rabló elfoglaltságát. Nem elhanyagolható a fizetett munkát végző tehermentesítése akkor sem, amikor az illető kikapcsolódását, rekreációját biztosítja egy önkéntes; vagy munkavégzésének ideje alatt mások (jellemzően a nyugdíjas családtagok) elvégzik az ezer apró háztartási munkát. Fontos megjegyezni azt is, hogy a társadalom zavartalan működése, egy-egy szociális feszültség kezelése, vagy egyes kiemelt kulturális illetve sportrendezvény sikere ma nem nélkülözheti a jelentős fizetetlen önkéntes munkát. A szociális gondozás vagy a karitatív tevékenység terén is fontos feladatot látnak el a fizetetlen önkéntes munkát végzők. Elengedhetetlen szerepet vállalnak egy-egy közfeladat elvégzésének eredményessége érdekében is. Az itt felsoroltak mind-mind hozzájárulnak, közvetlenül vagy közvetve, a GDP jelenlegi mértékéhez és várható növekedéséhez. Ha a háttérben nem végeznék el a fentieket és a hozzá hasonló munkákat, akkor az „első sorban” dolgozó aktívoknak kellene sok esetben kivonniuk magukat a fizetett munkavégzés alól.

A KSH adatai szerint, napjainkban, a 65 év feletti népesség átlagban, a nők esetében 283 perc, a férfiak esetében 166 perc fizetetlen háztartási és önkéntes munkát végez. Ha a lakosság 18,28 százalékát kitevő 65 év felettiiek számát, valamint a jelenlegi munkavállalókra kötelezően előírt 733 forintos minimális órabért figyelembe vesszük, akkor akár ki is számítható az, hogy az idősek milyen jelentősen járulnak hozzá az ország erőforrásaihoz. (GDP nagyságához: 6,2 e milliárd forinttal, növekményhez 270 milliárd forinttal)

Fontos azt is megnézni, hogy a mai aktív korcsoportnak milyen értékű nemzeti vagyon áll rendelkezésére, ami a korábbi nemzedékek emberöltőkön keresztül végzett munkájának eredményeként jött létre. Gondoljunk csak akár a 9 helyszíneként nevesített „Világörökségünkre”, vagy a 13 tételként nevesített „Nemzeti szellemi kulturális örökségünkre”, vagy a 67 tételt tartalmazó „Hungarikumokra”, vagy a több mint ezer örökségre, amit a nemzeti és megyei értéktárak tartalmaznak. Mindez a korábbi nemzedékek által létrehozott nemzeti vagyon része, melyet örökül hagytak a mai aktív generációra. A nemzeti vagyon értékének meghatározására különböző módszerek állnak rendelkezésre, melyek alkalmazásával nagyjából azonos értékeket kapunk. Szakemberek szerint azt biztonsággal mondhatjuk, hogy a nemzeti vagyon 40 ezermilliárd forint körüli érték. Az örökül kapott nemzeti vagyon hatékony működtetésének az eredménye számottevő mértékben hozzájárul az elosztható javakhoz. (Becsült számítások szerint évente 3 ezermilliárd forinttal)

A nyugdíjasok témáival foglalkozó szakértők, politikusok és médiamunkások előtt közismert adat az, hogy a költségvetésből az utóbbi években 3 ezermilliárd forint körüli összeget fordítanak nyugdíjakra, ellátásokra, járadékokra és egyéb járandóságokra. Az már kevésbé ismert, hogy az érintettek a megkapott összeget rövid időn belül áruk és szolgáltatások vásárlására költik. Az érintett társadalmi csoportra az a jellemző, hogy már nem akar, az esetek nagy részében sajnos nem is tud, tartalékolni. A nyugdíjasok a kapott összegeket rövid időn belül vagy a maguk, vagy a gyermekük, illetve unokájuk fogyasztására fordítják. A vásárlás alakalmából – hasonlóan minden vásárlóhoz - kifizetik a termékek és szolgáltatások árába beépített ÁFA összegét is. Az ÁFA megfizetésével lényegében az idősek is adófizetővé válnak, cáfolva azt a téves nézetet, miszerint a nyugdíjasok nem fizetnek adót. Az ellátottak által kifizetett ÁFA összege visszakerül a költségvetésbe, ezzel is növelve a bevételi oldal nagyságát. (Számítások szerint a nyugdíjasok 600 milliárd forint adó megfizetésével járulnak hozzá a költségvetés bevételi oldalához)

Úgy vélem, a nyugdíjasok büszkén, felemelt fejjel és öntudatosan állíthatják, hogy teljesértékű tagjai a mai társadalomnak. Azzal, hogy az aktív munkavállalói helyzetből kikerültek és nyugdíjas státuszba mentek át, azzal nem váltak eltartott állampolgárokká. A költségvetés által részükre folyósított ellátások összege, valamint szintén a költségvetésből juttatott társadalmi ellátások összege együttesen alacsonyabb az általuk megteremtett értékek összegénél. Az önkéntes, fizetetlen munkák, továbbá az örökül hagyott nemzeti vagyon hozama és az általuk fizetett adó révén, bizton állítható az, hogy a nyugdíjasok is értékteremtő generációt alkotnak.

karakterek száma: 7090